

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА
ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Орган који је именовано комисију: Наставно-научно веће Филозофског факултета (УНС)

Датум именовања комисије: од 20. 3. до 22. 3. 2026. године

Састав комисије именоване у складу са *Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду*:

1. др Сања Нинковић	ванредни
професор	Германистика
презиме и име	звање	ужа научна област
Универзитет у Новом Саду,
Филозофски факултет		председник комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
2. др Ивана Јозић	ванредни
професор	Германистика
презиме и име	звање	ужа научна област
Свеучилиште Јосипа Јураја Штросмајера у Осијеку,
Филозофски факултет		члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
3. др Жолт Папишта	доцент	Германистика
презиме и име	звање	ужа научна област
Универзитет у Новом Саду,
Филозофски факултет		члан (ментор)
установа у којој је запослен-а		функција у комисији

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

- Име, име једног родитеља, презиме: Александар, Станисав, Николић
- Датум рођења: 28. 7. 1989. Место и држава рођења: Неу-Улм, Немачка

II.1 Основне или интегрисане студије

Година уписа: Година завршетка: Просечна оцена током студија:

Универзитет: Универзитет у Новом Саду

Факултет: Филозофски факултет

Студијски програм: Немачки језик и књижевност

Стечено звање: Дипломирани филолог (германиста)

II.2 Мастер или магистарске студије

Година уписа: Година завршетка: Просечна оцена током студија:

Универзитет: Универзитет у Новом Саду

Факултет: Филозофски факултет

Студијски програм: Немачки језик и књижевност

Стечено звање: Мастер филолог (германиста)

Научна област: Германистика

Наслов завршног рада: Semantische Beschreibung der deutschen Modalpartikeln „ja“ und „doch“ und ihrer serbischen Äquivalente (Семантичка анализа немачких модалних партикула „ja“ и „doch“ и њихових еквивалената у српском језику)

II.3 Докторске студије

Година уписа:

Универзитет: Универзитет у Новом Саду

Факултет: Филозофски факултет

Студијски програм: Језик и књижевност

Број ЕСПБ до сада остварених: Просечна оцена током студија:

Ц.4 Приказ научних и стручних радова кандидата

Р. бр.	аутори, наслов рада, часопис, волумен (година) странице од-до, DOI или ISBN/ISSN	категирија
1.	Vujčić, N.–Vuletić Đurić, J. & Nikolić, A. (2025). The Concept of a Bilingual Learner-Oriented German-Serbian Collocation Dictionary. <i>International Journal of Lexicography</i> , 38(4), 419–439. DOI: https://doi.org/10.1093/ijl/ecaf021	M21
Раd припада проблематици докторске дисертације: ДА ☒ НЕ ДЕЛИМИЧНО		

Р. бр.	аутори, наслов рада, часопис, волумен (година) странице од-до, DOI или ISBN/ISSN	категирија
2.	Nikolić, A.–Ninković, S. (2025). Die Modalpartikel „ja“ und ihre serbischen Äquivalente. <i>Društvene i humanističke studije</i> , 10 (2), 319–332. ISSN: 2490-3604	M23
Раd припада проблематици докторске дисертације: ☒ ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО		

Р. бр.	аутори, наслов рада, часопис, волумен (година) странице од-до, DOI или ISBN/ISSN	категирија
3.	Nikolić, A. (2022). Semantička analiza nemačke modalne partikule <i>wohl</i> i njeni prevodni ekvivalenti u srpskom jeziku. U: Mujić, M. (ured.) (2022). <i>Sarajevski filološki susreti 6: Zbornik radova</i> . Knjiga 1. Sarajevo: Bosansko filološko društvo, 251–269. ISSN 2233-1018	M14
Раd припада проблематици докторске дисертације: ☒ ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО		

Р. бр.	аутори, наслов рада, часопис, волумен (година) странице од-до, DOI или ISBN/ISSN	категирија
4.	Nikolić, A. (2022). Semantička analiza srpskih partikula <i>baš</i> i <i>bar</i> u prevodu romana <i>Proces</i> Franca Kafke. <i>Uzdanica – Časopis za jezik, književnost i pedagoške nauke</i> , 19(1), 35–49. (Originalni rad objavljen ćirilicom) ISSN 1451-673X	M51
Раd припада проблематици докторске дисертације: ДА НЕ ☒ ДЕЛИМИЧНО		

Р. бр.	аутори, наслов рада, часопис, волумен (година) странице од-до, DOI или ISBN/ISSN	категирија
5.	Nikolić, A. (2021). Srpska kulturno specifična leksika u filmu „Parada“. <i>Prilozi proućavanju jezika</i> , 52, 183–201. (Originalni rad objavljen ćirilicom) ISSN 0555-1137	M52
Раd припада проблематици докторске дисертације: ДА ☒ НЕ ДЕЛИМИЧНО		

Р. бр.	аутори, наслов рада, часопис, волумен (година) странице од-до, DOI или ISBN/ISSN	категирија
--------	--	------------

6.	Nikolić, A. (2020). Kontrastivna i konceptualna analiza nemačkih i srpskih frazeologizama sa komponentom <i>Tür/vrata</i> . <i>Filolog – časopis za jezik, književnost i kulturu</i> , 12(2), 186–201. ISSN 1986-5864	M51
Rad pripada problematiki doktorске дисертације: ДА ☒ НЕ ДЕЛИМИЧНО		

Р. бр.	аутори, наслов рада, часопис, волумен (година) странице од-до, DOI или ISBN/ISSN	категорија
7.	Nikolić, A. (2020). Kontrastive Analyse deutscher Phraseologismen im semantischen Feld REDEN und SCHWEIGEN. <i>Zbornik za jezike i književnosti Filozofskog fakulteta u Novom Sadu</i> , 10, 59–71. ISSN 2217-7221	M52
Rad pripada problematiki doktorске дисертације: ДА ☒ НЕ ДЕЛИМИЧНО		

Р. бр.	аутори, наслов рада, часопис, волумен (година) странице од-до, DOI или ISBN/ISSN	категорија
8.	Nikolić, A. (2020). Semantische Beschreibung der deutschen Modalpartikeln „ja“ und „doch“ und ihrer serbischen Äquivalente. <i>Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu</i> , 45(2), 15–28. ISSN 0374-0730	M51
Rad pripada problematiki doktorске дисертације: ☒ ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО		

III ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

Оцена:

III.1 формулације наслова тезе

Mehrdeutigkeit und semantische Beschreibung der Partikeln *ja* und *auch*: Eine deutsch-serbische kontrastive Analyse (срп. *Вишезначност и семантичка анализа партикула ja и auch: Немачко-српска контрастивна анализа*)

Предложени наслов тезе је подобан?

ДА

НЕ

III.2 предмета (проблема) истраживања

Рад је насловљен на овај начин јер је истраживање усмерено на богату вишезначност немачких партикула *ja* и *auch*, које, у зависности од контекста, синтаксичке позиције и интонације, могу остваривати различита значења. У случају партикуле *ja* може се говорити о изразитој полифункционалности, која је у великој мери условљена њеним варијабилним положајем у реченици, као и њеном фонетском реализацијом. Ослањајући се на Дуденову граматику и Универзални речник немачког језика, у анализи ће бити размотрено девет различитих значења партикуле *ja*, међу којима су, између осталог, образлагање претходног садржаја, изражавање чуђења и изненађења, исказивање ироније, као и подстицај или позив на одређену радњу.

Када је реч о партикули *auch*, у раду ће бити разматрано укупно пет различитих значења. Нека од њих обухватају изражавање емоционалне укључености, љутње или чуђења, као и исказивање сумње и несигурности у упитним реченицама.

Партикула *auch*, за разлику од *ja*, одликује се и могућношћу хомонимног појављивања у другим врстама речи, попут прилога и везника, док је за обе партикуле карактеристично постојање како наглашеног тако и ненаглашеног облика.

Ексерцирани корпус биће најпре анализиран са становишта вишезначности немачких партикула *ja* и *auch*, као и начина на који се њихове различите, контекстуално условљене семантичке специфичности реализују у преводима на српски језик. У другом делу анализе пажња ће бити усмерена на морфосинтаксичку анализу преводних еквивалената ових партикула, са посебним освртом на ситуације у којима се *ja* и *auch* јављају као део комбинација више партикула. Полазиште анализе представља формални критеријум ексерцирања (присуство партикула *ja* и *auch*), након чега следи двостепени аналитички поступак: најпре функционално-семантичка, а потом формално-граматичка анализа њихових преводних еквивалената.

Begründung des Themas der Doktorarbeit:

Die Arbeit trägt diesen Titel, da sich die Untersuchung auf die ausgeprägte Bedeutungsvielfalt der deutschen Partikeln *ja* und *auch* konzentriert, die je nach Kontext, syntaktischer Position und Intonation unterschiedliche Bedeutungen annehmen können. Im Falle der Partikel *ja* lässt sich von einer ausgeprägten Polyfunktionalität sprechen, die in hohem Maße durch ihre variable Stellung im Satz sowie durch ihre phonetische Realisierung bedingt ist. Auf der Grundlage der Duden-Grammatik und des Universalwörterbuchs der deutschen Sprache werden in der Analyse neun verschiedene Bedeutungen der Partikel *ja* berücksichtigt, darunter unter anderem die Begründung eines vorangegangenen Sachverhalts, der Ausdruck von Überraschung und Verwunderung, die Markierung von Ironie sowie die Aufforderung zu einer Handlung.

Was die Partikel *auch* betrifft, werden im Rahmen der Arbeit insgesamt fünf verschiedene Bedeutungen unterschieden. Dazu zählen beispielsweise der Ausdruck emotionaler Beteiligung, von Ärger oder Verwunderung sowie der Ausdruck von Zweifel und Unsicherheit in Fragesätzen.

Im Unterschied zu *ja* zeichnet sich die Partikel *auch* zudem durch die Möglichkeit homonymer

Erscheinungsformen in anderen Wortarten, etwa als Adverb oder Konjunktion, aus, während beide Partikeln sowohl in betonter als auch in unbetonter Form auftreten können.

Das exzerpierte Korpus wird zunächst im Hinblick auf die Mehrdeutigkeit der deutschen Partikeln *ja* und *auch* sowie auf die Realisierung ihrer unterschiedlichen, kontextuell bedingten semantischen Spezifika in den Übersetzungen ins Serbische analysiert. Im zweiten Teil der Analyse richtet sich der Fokus auf eine morphosyntaktische Untersuchung der Übersetzungsäquivalente dieser Partikeln, mit besonderer Berücksichtigung jener Fälle, in denen *ja* und *auch* als Bestandteil von Kombinationen mehrerer Partikeln auftreten. Ausgangspunkt der Untersuchung bildet dabei ein formales Exzerptionskriterium (das Vorkommen der Partikeln *ja* und *auch*), woraufhin ein zweistufiges Analyseverfahren durchgeführt wird: zunächst eine funktional-semantische, anschließend eine formal-grammatische Analyse ihrer Übersetzungsäquivalente.

Предмет истраживања је подобан?

ДА

НЕ

III.3 познавања проблематике на основу изабране литературе са списком литературе

„Мале ствари чине велику разлику“ – ова савремена крилатица, често превод или варијанта англосаксонских формулација као што су „*Small things make a big difference*“ може се разумети као лажмотив оне врсте речи која стоји у средишту овог истраживања. Партикуле чине посебно обиман и уједно сложен феномен у лингвистици, нарочито у усменој употреби језика. Њихово значење се, по правилу, открива тек из проширеног контекста целокупног исказа. Из тог разлога, анализа реченица које су измештене из свог контекста и садрже партикуле често је тешка, ако не и немогућа (Weinrich, 2001: 192–201).

Одлучујући подстицај за контрастивно бављење немачким партикулама – посебно у погледу њиховог семантичког описа и вишезначности појединих облика – пружила су моја досадашња истраживања на ову тему (Nikolić, 2020; 2022a; 2022b). Она су, између осталог, показала да за анализирани партикуле често постоје преводилачке еквиваленције између полазног и циљног језика, које се у многим случајевима могу оценити као високоеквивалентне. Појам потпуне еквиваленције, међутим, овде не делује примерено, јер увек постоје извесна одступања која искључују стопостотно поклапање.

Партикуле представљају, нарочито у говорној употреби језика, изузетно широко поље, будући да се њихово значење најчешће може тумачити тек у ширем комуникативном контексту. Њихова употреба је стога пре свега карактеристична за свакодневну усмену комуникацију, где могу пресудно утицати на став говорника и ток интеракције (Reimann, 2022: 166). У лингвистици се описују као непроменљиве речи које модификују значење исказа, али немају самосталну синтаксичку функцију нити аутономно лексичко значење (Duden, 2003: 1186), те да често служе да истакну или нијансирају друге делове реченице (RMS, 2011: 900).

У књизи *Handwörterbuch der deutschen Gegenwartssprache* (срп. *Приручни речник савременог немачког језика*) партикуле се описују као формално непроменљиве и синтаксички нефункционалне речи са најчешће слабом сопственом значењском вредношћу, које често ближе одређују неку другу реч у реченици и при томе одражавају емоционални став говорника према исказу (Blumrich–Dückert, & Kempcke, 1984: 855).

Бројни покушаји да се ова врста речи дефинише, међутим, показују да у лингвистици постоје делимично слична, али и супротстављена гледишта. Мноштво различитих перспектива објашњава зашто се појам партикуле у лингвистичким радовима, граматикама и речницима изнова дефинише (Vulmann, 1990: 19). Тако се у *Lexikon sprachwissenschaftlicher Termini* (срп. *Речник лингвистичких појмова*) оне се, с једне стране, описују као синсемантичка, непроменљива врста речи са минималним степеном сопственог значења (Conrad, 1988: 172), док други, пак, ову проблематику прескачу уз образложење да је значење партикула већ научно доказано, те одмах прелазе на питање колико се значења уопште може приписати једној појединачној партикули (Brünjes, 2008: 27).

Предмет ове дисертације јесу немачке партикуле *ja* и *auch*, које спадају међу посебно фреквентне партикуле у немачком језику и које се, поред тога, често јављају заједно у виду комбинација две или више партикула (Gutzmann, 2010: 125; Weydt, 2010: 15).

Од кључне важности за дисертацију су размишљања Герхарда Хелбига и Јоахима Буше (2013: 420–424) у контексту поделе ове врсте речи. Они, на име, говоре о четири поткатегије. Притом разликују *модалне* партикуле (нем. *Modalpartikeln*) као речи које пресудно модификују став говорника према исказу, на шта се надовезују и други аутори истичући да модалне партикуле не делују само као значењске модификације, већ да могу и да појачају, ублаже или на други начин нијансирају интензитет исказа (Srđić, 2013: 234). Затим наводе *градуативне* партикуле (нем. *Gradpartikeln*), чију функцију превасходно виде на семантичком, а не на комуникативном нивоу, јер оне исказу израженом у реченици додају квантификативно значење и означавају одређене пресупозиције. Поред тога спомињу и *појачавајуће/интензификаторске* партикуле (нем. *Steigerungspartikeln*), чију функцију, слично као код градуативних, такође везују пре свега за семантички ниво, додајући да ове партикуле придевима означена својства смештају на имплицитну скалу градације, при чему прецизирају степен тих својстава. На крају наводе тзв. *привидне* партикуле (нем. *scheinbare Partikeln*), које у суштини обухватају све остале речи које други аутори често називају партикулама, које међутим не спадају у прве три категорије.

У овом раду приклањам се разматрањима Хелбига и Буше, јер дисертација има за циљ контрастивну анализу вишезначности и еквиваленције партикула *ja* и *auch*. Функција ове врсте речи да модификује значење представља, стога, централну полазну тачку истраживања у коме ће се поменуте партикуле посматрати с обзиром на све наведене поткатегије.

Definition und Beschreibung des Untersuchungsgegenstands (Forschungsproblems) mit einem Überblick über die vorherrschenden Positionen und Auffassungen in der einschlägigen Fachliteratur unter Bezugnahme auf die herangezogene Literatur:

„*Kleine Dinge machen einen großen Unterschied*“ – diese zeitgenössische Redewendung, häufig eine Übersetzung oder Variante angelsächsischer Formulierungen wie „*Small things make a big difference*“, lässt sich als Leitmotiv jener Wortart verstehen, die im Mittelpunkt der vorliegenden Untersuchung steht. Partikeln bilden einen besonders umfangreichen und zugleich komplexen Bereich der Sprachwissenschaft, vor allem im mündlichen Sprachgebrauch. Ihre Bedeutung erschließt sich in der Regel erst aus dem erweiterten Kontext der Gesamtaussage. Aus diesem Grund ist die Analyse von Sätzen, die aus ihrem Zusammenhang herausgelöst werden und Partikeln enthalten, häufig schwierig, wenn nicht sogar unmöglich (Weinrich, 2001: 192–201).

Den entscheidenden Impuls für die kontrastive Auseinandersetzung mit deutschen Partikeln – insbesondere im Hinblick auf ihre semantische Beschreibung und die Bedeutungsvielfalt einzelner Formen – lieferten meine bisherigen Forschungsarbeiten zu diesem Thema (Nikolić, 2020; 2022a; 2022b). Diese zeigten unter anderem, dass für die analysierten Partikeln häufig übersetzerische Entsprechungen zwischen Ausgangs- und Zielsprache bestehen, die in vielen Fällen als hochäquivalent eingestuft werden können. Der Begriff der Volläquivalenz erscheint hier jedoch nicht angemessen, da stets gewisse Abweichungen bestehen, die eine hundertprozentige Übereinstimmung ausschließen.

Partikeln stellen insbesondere im gesprochenen Sprachgebrauch ein äußerst weites Feld dar, da ihre Bedeutung meist nur im weiteren kommunikativen Zusammenhang zu interpretieren ist. Ihr Einsatz ist daher vor allem für den mündlichen Alltag charakteristisch, wo sie die Einstellung des Sprechers und den Verlauf der Interaktion maßgeblich beeinflussen können (Reimann, 2022: 166). In der Sprachwissenschaft werden sie als unflektierbare Wörter beschrieben, die die Bedeutung einer Aussage modifizieren, jedoch keine eigenständige syntaktische Funktion und keine autonome lexikalische Bedeutung besitzen (Duden, 2003: 1186) und häufig dazu dienen, andere Satzglieder hervorzuheben oder zu nuancieren (RMS, 2011: 900).

Im *Handwörterbuch der deutschen Gegenwartssprache* werden Partikeln als formunveränderliche und syntaktisch funktionslose Wörter mit meist geringer Eigenbedeutung beschrieben, die häufig ein anderes Wort im Satz näher bestimmen und dabei zugleich die emotionale Haltung des Sprechers zur Aussage widerspiegeln (Blumrich–Dückert, & Kempcke, 1984: 855).

Die zahlreichen Versuche, diese Wortklasse zu definieren, zeigen jedoch, dass in der Sprachwissenschaft teils ähnliche, teils auch gegensätzliche Auffassungen vertreten werden. Die Vielzahl unterschiedlicher Perspektiven erklärt, weshalb der Begriff *Partikel* in linguistischen Arbeiten, Grammatiken und

Wörterbüchern immer wieder neu bestimmt wird (Bußmann, 1990: 19). So werden sie im *Lexikon sprachwissenschaftlicher Termini* einerseits als synsemantische, unflektierbare Wortart mit minimalem Grad an Eigenbedeutung beschrieben (Conrad, 1988: 172), während andere diese Problematik überspringen mit der Begründung, dass die bedeutungstragende Funktion von Partikeln wissenschaftlich bereits erwiesen sei, und direkt zur Frage übergehen, wie viele Bedeutungen einer einzelnen Partikel eigentlich zuzuordnen sind (Brünjes, 2008: 27).

Gegenstand der vorliegenden Dissertation sind die deutschen Partikeln *ja* und *auch*, die zu den besonders frequenten Partikeln im Deutschen zählen und zudem häufig gemeinsam in Form von Kombinationen aus zwei oder mehr Partikeln auftreten (Gutzmann, 2010: 125; Weydt, 2010: 15).

Von zentraler Bedeutung für die vorliegende Dissertation sind die Überlegungen von Helbig und Buscha (2013: 420–424) im Zusammenhang mit der Klassifikation dieser Wortart. Sie unterscheiden dabei vier Subkategorien und definieren *Abtönungs-* bzw. *Modalpartikeln* als Wörter, die in entscheidender Weise die Haltung des Sprechers zur Äußerung modifizieren. An diese Auffassung knüpfen auch andere Autoren an, die hervorheben, dass Modalpartikeln nicht nur eine semantisch-modifizierende Funktion haben, sondern auch den Intensitätsgrad einer Äußerung verstärken, abschwächen oder auf andere Weise nuancieren können (Srđić, 2013: 234). Weiter nennen sie *Gradpartikeln*, deren Funktion sie primär auf der semantischen und nicht auf der kommunikativen Ebene verorten, da sie der in der Äußerung ausgedrückten Bedeutung einen quantifizierenden Wert hinzufügen und bestimmte Präsuppositionen markieren, sowie *Steigerungspartikeln*, deren Funktion – ähnlich wie bei den Gradpartikeln – ebenfalls vorwiegend dem semantischen Bereich zugeordnet wird. Diese Partikeln ordnen durch Adjektive bezeichnete Eigenschaften einer impliziten Graduierungsskala zu und präzisieren dabei den jeweiligen Grad dieser Eigenschaften. Abschließend führen sie die sogenannten *scheinbaren Partikeln* an, die im Wesentlichen alle übrigen Wörter umfassen, die durch andere Autoren ebenfalls als Partikeln eingestuft werden, die jedoch keiner der drei zuvor genannten Gruppen zugeordnet werden können.

In dieser Arbeit schließe ich mich den Überlegungen von Helbig und Buscha an, da die Dissertation eine kontrastive Analyse der Polysemie und Äquivalenz der Partikeln *ja* und *auch* zum Ziel hat. Die Funktion dieser Wortart, Bedeutung zu modifizieren, stellt daher den zentralen Ausgangspunkt der Untersuchung dar, in der die genannten Partikeln im Hinblick auf alle angeführten Subkategorien betrachtet werden.

Blumrich, C.–Dückert, E. & Kempcke, G. (1984). *Handwörterbuch der deutschen Gegenwartssprache: in zwei Bänden*. Berlin: Akademie der Wissenschaften der DDR.

Brünjes, L. (2008). *Die Bedeutung deutscher Modalpartikeln. Entwicklung eines Beschreibungsinstrumentes auf der Grundlage der Natural Semantic Metalanguage*. Leibniz Universität Hannover.

Bußmann, H. (1990). *Lexikon der Sprachwissenschaft*. 2., völlig neu bearb. Aufl. Stuttgart: Kröner.

Conrad, R. (Hrsg.) (1988). *Lexikon sprachwissenschaftlicher Termini*. Leipzig: VEB Bibliographisches Institut.

Duden, K. (2003). *Deutsches Universalwörterbuch*. Mannheim [etc.]: Bibliographisches Institut: Dudenverlag.

Gutzmann, D. (2010). Betonte Modalpartikeln und Verumfokus. In: Harden, T.–Hentschel, E. (Hrsg.) (2010). *40 Jahre Partikelforschung*. Tübingen: Stauffenburg. 119–138.

Helbig, G.–Buscha, J. (2013). *Deutsche Grammatik: ein Handbuch für den Ausländerunterricht*. München: Klett-Langenscheidt.

Nikolić, A. (2020). Semantische Beschreibung der deutschen Modalpartikeln „ja“ und „doch“ und ihrer serbischen Äquivalente. *Godišnjak Filozofskog fakulteta*, 45(2), 15–28.

Nikolić, A. (2022). Semantička analiza nemačke modalne partikule wohl i njeni prevodni ekvivalenti u srpskom jeziku. U: Mujić, M. (ured.) (2022). *Sarajevski filološki susreti 6*. Knjiga 1. Sarajevo: Bosansko filološko društvo. 251–269.

Nikolić, A. (2022). Semantička analiza srpskih partikula *baš* i *bar* u prevodu romana *Proces Franca*

Kafke. *Uzdanica – Časopis za jezik, književnost i pedagoške nauke*, 19(1), 35–49. (Originalni rad objavljen ćirilicom)

Reimann, M. (2000). *Grundstufen-Grammatik: für Deutsch als Fremdsprache: Erklärungen und Übungen*. München. Max Hueber Verlag.

Srdić, S. (2013). *Morphologie der deutschen Sprache*. 2., korrigierte, leicht veränderte Aufl. Belgrad: Jasen.

Vujanić, M.–Gortan-Premk, D.–Dešić, M.–Dragičević, R.–Nikolić, M.–Nogo, Lj.–Pavković, V.–Ramić, N.–Stijović, R.–Radović-Tešić, M. & Fekete, E. (2011). *Rečnik srpskoga jezika*. Novi Sad: Matica Srpska.

Weinrich, H. (2001). *Tempus: besprochene und erzählte Welt*. 6. neu bearbeitete Auflage. München: Beck.

Weydt, H. (2010). Abtönungspartikel und andere Disponible. In: Harden, T.–Hentschel, E. (Hrsg.) (2010). *40 Jahre Partikelforschung*. Tübingen: Stauffenburg. 11–32.

Избор литературе је одговарајући?

ДА

НЕ

III.4 циљева истраживања

Истраживање има више циљева:

(1) Један од циљева јесте да се истражи контекст у којем се појављују партикуле *ja* и *auch*, као и њихова различита значења, те да се на основу контрастивног поређења са српским језиком утврде сличности и разлике, односно да се приступи разматрању вишезначности анализираних партикула у немачком језику и упореде са српским у погледу семантике, еквиваленције и стила. У питању је, дакле, циљ функционално-семантичке природе који ће показати да ли и на који начин се појединачна значења партикула у немачком преносе у преводу на српски језик.

(2) Други аспект истраживања формално-граматичке је природе и усмерен је на утврђивање нивоа еквиваленције, при чему се разликују потпуна, делимична и нулта еквиваленција. У оквиру овог сегмента анализа је ограничена искључиво на морфосинтаксичка подударана два језика, с намером да се идентификују најфреквентнија преводна решења.

Потпуном еквиваленцијом сматраће се они примери, који у преводу на српски наилазе на одговарајућу партикулу или комбинацију партикула, дакле исту врсту речи као у оригиналу. У овом делу анализе посебно ће бити истакнуто о којим партикулама или комбинацијама у српском преводу је реч, како би се напослетку утврдило да ли се у погледу појединачних значења партикула *ja* и *auch* може говорити о конкретним преводним паровима.

Делимично еквивалентан пример јавља се онда када се немачке партикуле преводе уз помоћ друге врсте речи, као што су, на пример, прилози, везници или придеви.

О нултој еквиваленцији може се говорити онда када *ja* и *auch* у преводу на српски бивају изостављене. Један од додатних подциљева у овом случају биће утврђивање, да ли изостављање немачке партикуле има конкретне последице по садржај у циљном језику.

(3) Трећи циљ односи се на анализу партикула *ja* и *auch* у ситуацијама у којима се наведене партикуле јављају као део комбинације партикула. Овај део анализе показате у којој мери су *ja* и *auch* у таквим случајевима семантички зависне од других партикула и под којим околностима заузимају доминантну, односно мање доминантну семантичку позицију.

Die Untersuchung verfolgt mehrere Ziele:

(1) Eines der Ziele besteht darin, den Kontext zu untersuchen, in dem die Partikeln *ja* und *auch* auftreten, sowie ihre unterschiedlichen Bedeutungen zu analysieren und auf der Grundlage eines kontrastiven Vergleichs mit dem Serbischen Gemeinsamkeiten und Unterschiede festzustellen. Dabei soll die

Mehrdeutigkeit der analysierten Partikeln im Deutschen betrachtet und im Hinblick auf Semantik, Äquivalenz und Stil mit dem Serbischen verglichen werden. Es handelt sich somit um ein Ziel funktional-semantischer Natur, das aufzeigen soll, ob und auf welche Weise die einzelnen Bedeutungen der Partikeln im Deutschen in der Übersetzung ins Serbische übertragen werden.

(2) Der zweite Untersuchungsaspekt ist formal-grammatischer Natur und auf die Bestimmung des Äquivalenzniveaus ausgerichtet, wobei zwischen einer Voll-, Teil- und Nulläquivalenz unterschieden wird. Im Rahmen dieses Analyseabschnitts beschränkt sich die Untersuchung ausschließlich auf morphosyntaktische Übereinstimmungen beider Sprachen mit dem Ziel, die frequentesten Übersetzungslösungen zu identifizieren.

Als Volläquivalenz gelten diejenigen Beispiele, die in der serbischen Übersetzung eine entsprechende Partikel oder eine Partikelkombination aufweisen, also derselben Wortart wie im Original angehören. In diesem Teil der Analyse wird besonders hervorgehoben, um welche Partikeln oder Kombinationen es sich in der serbischen Übersetzung handelt, um abschließend festzustellen, ob hinsichtlich der einzelnen Bedeutungen der Partikeln *ja* und *auch* von konkreten Übersetzungspaaren die Rede sein kann.

Ein teiläquivalentes Beispiel liegt dann vor, wenn die deutschen Partikeln mithilfe einer anderen Wortart übersetzt werden, etwa durch Adverbien, Konjunktionen oder Adjektive.

Von einer Nulläquivalenz kann gesprochen werden, wenn *ja* und *auch* in der serbischen Übersetzung ausgelassen werden. Ein zusätzliches Ziel in diesem Zusammenhang ist es festzustellen, ob das Auslassen der deutschen Partikel konkrete Auswirkungen auf den Inhalt in der Zielsprache hat.

(3) Das dritte Ziel bezieht sich auf die Analyse der Partikeln *ja* und *auch* in Situationen, in denen sie als Teil von Partikelkombinationen auftreten. Dieser Teil der Analyse soll zeigen, in welchem Maße *ja* und *auch* in solchen Fällen semantisch von anderen Partikeln abhängig sind und unter welchen Umständen sie eine dominante bzw. eine weniger dominante semantische Position einnehmen.

Циљеви истраживања су одговарајући?

ДА

НЕ

III.5 очекиваних резултата (хипотезе)

Очекивани резултати истраживања:

(1) Може се очекивати да ће анализа вишезначности партикула *ja* и *auch* у контрастивном поређењу указати на одређене обрасце, тако да ће појединачне разлике у значењу ових партикула у немачком језику бити лакше уочљиве и нематерјим говорницима.

(2) У вези са другим циљем, полази се од претпоставке да ће се неке преводне варијанте појављивати знатно чешће од других. Може се претпоставити да ће то бити српске партикуле или комбинације партикула које ће, сходно томе, бити истакнуте као највероватније преводно решење за *ja* и *auch*. Такође се може претпоставити да ће истраживање показати релативно висок степен примера окарактерисаних као нулта еквиваленција, нарочито у вези са партиклом *ja* (Nikolić–Ninković, 2025; Nikolić, 2020). Анализа оваквих примера ће показати да ли је изостављање партикуле из оригинала било оправдано или је повезано са одређеним семантичким последицама.

(3) На основу досадашњих теоријских увида и релевантне литературе, у овом истраживању полази се од претпоставке да ће у комбинацијама партикула бити уочљиви различити обрасци доминантности, при чему се не може унапред са сигурношћу утврдити ни која ће партикула бити доминантнија, ни које ће синтаксичке позиције заузимати. Ипак, очекује се да ће партикула *ja* чешће заузимати примарне позиције унутар комбинација, док се за партикулу *auch* претпоставља да ће се појављивати у наизменично доминантној и мање доминантној улози, будући да се, према литератури, ређе јавља на иницијалним позицијама, за разлику од *ja*, код које се у већини комбинација може уочити семантичка превласт (Helbig–Buscha, 2013: 429; Thurmair, 1989: 208–214).

Erwartete Ergebnisse der Untersuchung:

(1) Es ist zu erwarten, dass die Analyse der Mehrdeutigkeit der Partikeln *ja* und *auch* im kontrastiven Vergleich auf bestimmte Muster hinweisen wird, sodass einzelne Bedeutungsunterschiede dieser Partikeln im Deutschen auch für Nichtmuttersprachler leichter erkennbar werden.

(2) Im Hinblick auf das zweite Untersuchungsziel wird von der Annahme ausgegangen, dass bestimmte Übersetzungsvarianten deutlich häufiger auftreten werden als andere. Es ist zu erwarten, dass es sich dabei um serbische Partikeln oder Partikelkombinationen handeln wird, die entsprechend als die wahrscheinlichsten Übersetzungsäquivalente für *ja* und *auch* hervortreten werden. Ebenso ist anzunehmen, dass die Untersuchung einen relativ hohen Anteil an Beispielen der Nulläquivalenz aufzeigen wird, insbesondere im Zusammenhang mit der Partikel *ja* (Nikolić–Ninković, 2025; Nikolić, 2020). Diese Beispiele werden verdeutlichen, ob das Auslassen der Partikel im Original gerechtfertigt war oder mit bestimmten semantischen Konsequenzen verbunden ist.

(3) Auf der Grundlage der bisherigen theoretischen Erkenntnisse und der einschlägigen Literatur wird in dieser Untersuchung davon ausgegangen, dass sich in Partikelkombinationen unterschiedliche Dominanzmuster zeigen werden, wobei nicht mit Sicherheit im Voraus bestimmt werden kann, welche Partikel dominanter sein wird und/oder welche syntaktischen Positionen sie einnehmen werden. Dennoch wird erwartet, dass die Partikel *ja* häufiger primäre Positionen innerhalb der Kombinationen besetzt, während für die Partikel *auch* angenommen wird, dass sie in wechselnd dominanter und weniger dominanter Funktion auftritt, da sie sich laut Literatur seltener in initialer Position findet – im Gegensatz zu *ja*, bei der in den meisten Kombinationen eine semantische Vorrangstellung zu beobachten ist (Helbig–Buscha, 2013: 429; Thurmair, 1989: 208–214).

Helbig, G.–Buscha, J. (2013). *Deutsche Grammatik: ein Handbuch für den Ausländerunterricht*. München: Klett-Langenscheidt.

Nikolić, A. (2020). Semantische Beschreibung der deutschen Modalpartikeln „ja“ und „doch“ und ihrer serbischen Äquivalente. *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, 45(2), 15–28.

Nikolić, A.–Ninković, S. (2025). Die Modalpartikel „ja“ und ihre serbischen Äquivalente. *Društvene i humanističke studije*, 10 (2), 319–332.

Thurmair, M. (1989). *Modalpartikeln und ihre Kombinationen*. Tübingen: Niemayer Verlag.

Очекивани резултати представљају значајан научни допринос?

ДА

НЕ

III.6 плана рада (на основу фаза истраживања и оријентационог садржаја дисертације из Обрасца 1)

Програми истраживања (фазе) и оријентациони садржај докторске дисертације са кратким описом поглавља:

1. **Прва фаза:** Прикупљање и преглед релевантне литературе у вези са партикулама у немачком језику, те ишчитавање исте у циљу разумевања основних карактеристика, класификације, примене и функције партикула у немачком језику.
2. **Друга фаза:** Сачињавање двојезичног текстуалног корпуса заснованог на реченицама у којима су присутне партикуле *ja* и *auch* на основу капиталних дела немачке књижевности и њихових српских превода.
3. **Трећа фаза:** Анализа прикупљеног језичког материјала с обзиром на појединачна појављивања поменутих партикула као и комбинација са другим партикулама.
4. **Четврта фаза:** Након анализе следи систематизација добијених резултата у циљу бољег разумевања семантичких специфичности партикула *ja* и *auch*.
5. **Пета фаза:** Писање доктората.

Оријентациони садржај докторске дисертације:

1. Уводна разматрања

- 1.1 Предмет истраживања
- 1.2 Хипотезе и циљеви истраживања
2. Теоријски оквир истраживања
 - 2.1 Дефиниција партикула
 - 2.2 Могућности класификације
 - 2.3 Осврт на партикуле у српском језику
3. Модалне партикуле у немачком језику
 - 3.1 *Ja* као модална партикула
 - 3.2 *auch* као модална партикула
4. Градуативне партикуле у немачком језику
 - 4.1 *Ja* као градуативна партикула
 - 4.2 *auch* као градуативна партикула
5. Припадност другим врстама партикула
6. Осврт на проблеме у превођењу партикула
7. Осврт на изазове приликом учења партикула у оквиру немачког језика као страног
8. Анализа корпуса
 - 8.1 Вишезначност партикуле *ja*
 - 8.2 Вишезначност партикуле *auch*
 - 8.3 Семантичка анализа партикуле *ja*
 - 8.3.1 Семантичка анализа партикуле *ja* у комбинацији са другим партикулама
 - 8.4 Семантичка анализа партикуле *auch*
 - 8.4.1 Семантичка анализа партикуле *auch* у комбинацији са другим партикулама
9. Закључак
10. Литература
11. Прилози (Целокупни двојезични текстуални корпус сачињен од реченица у којима су присутне партикуле *ja* и *auch* као и преводи на српски језик)

Forschungsprogramm (Phasen) und inhaltliche Orientierung der Doktorarbeit mit einer kurzen Beschreibung der einzelnen Kapitel:

1. **Erste Phase:** Sammlung und Sichtung der einschlägigen Fachliteratur zu Partikeln im Deutschen sowie deren intensive Lektüre mit dem Ziel, die grundlegenden Merkmale, Klassifikationen, Verwendungsweisen und Funktionen der Partikeln im Deutschen zu erfassen.
2. **Zweite Phase:** Erstellung eines zweisprachigen Textkorpus auf der Grundlage von Sätzen, in denen die Partikeln *ja* und *auch* vorkommen, basierend auf kanonischen Werken der deutschen Literatur und deren serbischen Übersetzungen.
3. **Dritte Phase:** Analyse des gesammelten sprachlichen Materials im Hinblick auf das isolierte Auftreten der genannten Partikeln sowie auf deren Kombinationen mit anderen Partikeln.
4. **Vierte Phase:** Im Anschluss an die Analyse erfolgt die Systematisierung der gewonnenen Ergebnisse mit dem Ziel eines besseren Verständnisses der semantischen Besonderheiten der Partikeln *ja* und *auch*.
5. **Fünfte Phase:** Abfassung der Dissertation.

Orientierender Inhalt der Doktorarbeit:

- 1 Einleitende Betrachtungen
 - 1.1 Gegenstand der Untersuchung
 - 1.2 Hypothesen und Ziele der Untersuchung
2. Theoretischer Rahmen der Untersuchung
 - 2.1 Definition der Partikeln
 - 2.2 Möglichkeiten der Klassifikation
 - 2.3 Überblick über Partikeln im Serbischen
3. Modalpartikeln im Deutschen
 - 3.1 *ja* als Modalpartikel
 - 3.2 *auch* als Modalpartikel
4. Gradpartikeln im Deutschen
 - 4.1 *ja* als Gradpartikel
 - 4.2 *auch* als Gradpartikel
5. Zugehörigkeit zu anderen Partikelklassen
6. Überblick über Probleme bei der Übersetzung von Partikeln
7. Überblick über Herausforderungen beim Erwerb von Partikeln im Rahmen von Deutsch als Fremdsprache
8. Korpusanalyse
 - 8.1 Polysemie der Partikel *ja*
 - 8.2 Polysemie der Partikel *auch*
 - 8.3 Semantische Analyse der Partikel *ja*
 - 8.3.1 Semantische Analyse der Partikel *ja* in Kombination mit anderen Partikeln
 - 8.4 Semantische Analyse der Partikel *auch*
 - 8.4.1 Semantische Analyse der Partikel *auch* in Kombination mit anderen Partikeln
9. Schlussfolgerung
10. Literatur
11. Anhang (Gesamtes zweisprachiges Textkorpus der Sätze, in denen die Partikeln *ja* und *auch* vorkommen, einschließlich der Übersetzungen ins Serbische)

План рада је одговарајући?

ДА

НЕ

III.7 метода и узорака истраживања

Методe које ће бити примењене:

Методолошки оквир рада заснива се на дескриптивној анализи превођења (Toury, 1995: 37) и функционално оријентисаној контрастивној анализи, која повезује лингвистичко поређење са преводним решењима (Chesterman, 1998: 3–7). Анализа се ослања на корпус паралелних текстова, чиме се омогућава увид у обрасце преводних стратегија (Laviosa, 2002: 45). Посебна пажња посвећена је прагматичкој функцији партикула у дискурсу, јер се њихово значење реализује пре свега у контексту употребе (Hoffmann, 2007: 28).

Ексерпирани корпус анализираће се најпре с обзиром на вишезначност немачких партикула *ja* и *auch* и реализацију њихових различитих контекстуално условљених семантичких специфичности у

преводима на српски језик, док ће у другом делу анализе фокус бити на семантичкој анализи превода поменутих партикула са посебним освртом на ситуације у којима се *ja* и *auch* појављују као део комбинације више партикула. То значи да се полази од формалног критеријума ексцерпирања (присуство партикула *ja* и *auch*), након чега се спроводи двостепена анализа: најпре функционално-семантичка, а потом формално-граматичка анализа њихових преводних еквивалената.

Начин избора, величина и конструкција узорка:

Како би се у дисертацији проучавао феномен вишезначности немачких партикула *ja* и *auch*, те њихова реализација у српском језику, употребиће се двојезични текстуални корпус сачињен од реченица које садрже поменуте партикуле из капиталних дела немачке књижевности модерне и од њима одговарајућих реченица из превода тих романа на српски језик. У питању су следећа остварења: Thomas Mann *Der Zauberberg*/ Томас Ман *Чаробни брег*; Heinrich Mann *Professor Unrat oder Das Ende eines Tyrannen*/ Хајнрих Ман *Профеоср Унрат или Крај једног Тиранина*; Heinrich Mann *Der Untertan*/ Хајнрих Ман *Поданик*.

Корпус обухвата 1951 реченицу у којима се партикуле *ja* и *auch* јављају у оригиналним немачким текстовима, као и исти број одговарајућих реченица у преводу на српски језик.

Разлози за одабир извора на основу којих је сачињен двојезични текстуални корпус леже у чињеници да су у питању дела у којима је доминантна употреба говорног језика, дакле пре свега дијалога, што је лингвистичко окружење у којем партикуле наилазе на најширу примену.

Anzuwendende Methoden:

Der methodologische Rahmen der Arbeit basiert auf der deskriptiven Übersetzungsanalyse (Toury, 1995: 37) sowie auf einer funktional orientierten kontrastiven Analyse, die den linguistischen Vergleich mit Übersetzungslösungen verbindet (Chesterman, 1998: 3–7). Die Analyse stützt sich auf ein Parallelkorpus, das einen Einblick in Muster von Übersetzungsstrategien ermöglicht (Laviosa, 2002: 45). Besonderes Augenmerk gilt der pragmatischen Funktion von Partikeln im Diskurs, da sich ihre Bedeutung in erster Linie im Gebrauchskontext realisiert (Hoffmann, 2007: 28).

Das exzerpierte Korpus wird zunächst im Hinblick auf die Mehrdeutigkeit der deutschen Partikeln *ja* und *auch* sowie auf die Realisierung ihrer unterschiedlichen, kontextuell bedingten semantischen Spezifizierungen in den serbischen Übersetzungen analysiert. Im zweiten Teil der Analyse liegt der Fokus auf der semantischen Beschreibung der genannten Partikeln, mit besonderer Berücksichtigung jener Fälle, in denen *ja* und *auch* als Bestandteil von Partikelkombinationen auftreten. Das bedeutet, dass vom formalen Exzerpierungskriterium (dem Vorkommen der Partikeln *ja* und *auch*) ausgegangen wird, woraufhin eine zweistufige Analyse durchgeführt wird: zunächst eine funktional-semantische und anschließend eine formal-grammatische Analyse ihrer Übersetzungsäquivalente.

Auswahlverfahren, Umfang und Zusammensetzung des Korpus:

Um das Phänomen der Mehrdeutigkeit der deutschen Partikeln *ja* und *auch* sowie deren Übersetzungsmöglichkeiten im Serbischen zu untersuchen, wird ein zweisprachiger Textkorpus verwendet, das aus Sätzen besteht, die die genannten Partikeln in zentralen Werken der modernen deutschen Literatur enthalten, sowie aus den entsprechenden Sätzen aus den Übersetzungen dieser Romane ins Serbische. Dabei handelt es sich um folgende Werke: Thomas Mann *Der Zauberberg* / Томас Ман *Чаробни брег*; Heinrich Mann *Professor Unrat oder Das Ende eines Tyrannen*/ Хајнрих Ман *Профеоср Унрат или Крај једног Тиранина*; Heinrich Mann *Der Untertan*/ Хајнрих Ман, *Поданик*.

Der Korpus umfasst 1951 Sätze, in denen die Partikeln *ja* und *auch* in den Originaltexten auf Deutsch auftreten, sowie die gleiche Anzahl entsprechender Sätze in der serbischen Übersetzung. Die Gründe für die Auswahl der Quellen, auf deren Grundlage der zweisprachige Textkorpus erstellt wurde, liegen darin, dass es sich um Werke handelt, in denen der Gebrauch der gesprochenen Sprache – vor allem in Form

von Dialogen – dominiert, also um das linguistische Umfeld, in dem Partikeln ihre breiteste Anwendung finden.

Метод и узорак су одговарајући?

ДА

НЕ

III.8 места, лабораторије и опреме за истраживачки рад

Услови за истраживачки рад су одговарајући?

ДА

НЕ

III.9 методе статистичке обраде података и осталих релевантних података

Предложене методе су одговарајуће?

ДА

НЕ

IV ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА

Услови дефинисани за кандидата студијским програмом:

Укупно трајање докторских студија на студијском програму Језик и књижевност (модул Језик), и према важећем Правилнику о докторским студијама и стицању научног звања доктор наука на Филозофском факултету у Новом Саду је најмање три године (6 семестара) и носе укупно 180 ЕСПБ (30 бодова по семестру). Услов за упис на Докторске студије језика и књижевности је претходно остварен укупан обим од 300 ЕСПБ на основним академским и дипломским академским студијама.

У току докторских студија кандидати треба да положи испите из седам изборних предмета и да обаве следеће научно-истраживачке активности током три године студија: (1) Докторска дисертација-избор теме и преглед литературе, (2) Учешће на научном скупу са рефератом, (3) Докторска дисертација-израда пројекта истраживања и пријава докторске дисертације, (4) Израда и објављивање првог научног рада, (5) Докторска дисертација-истраживање на теми, (6) Писање докторске дисертације, (7) Израда и објављивање другог научног рада, (8) Писање докторске дисертације.

Пре пријаве докторске дисертације студент мора да пријави и положи предмет у оквиру којег се предвиђа избор теме и преглед литературе и да одбрани план докторске дисертације пред Већем докторских студија.

Образложење:

Кандидат Александар Николић положио је седам изборних испита предвиђених планом и програмом докторских студија, као и шест додатних научно-истраживачких активности и уписао је трећу годину студија. Положио је следеће испите: Педагошка комунологија, Лексиколошко-фразеолошка истраживања српског језика, Лексикологија и лексикографија савременог српског језика, Српска културно специфична лексика, Књижевно превођење, Транслатологија: лингвистичка концепција превођења, Текстика, Израда и објављивање првог научног рада, Израда и објављивање другог научног рада, Учешће на научном скупу са рефератом, Докторска дисертација-истраживање на теми,

Докторска дисертација-израда пројекта истраживања и пријава докторске дисертације,
Докторска дисертација-избор теме и преглед литературе.

Да ли кандидат испуњава дефинисане услове?

ДА

НЕ

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

V.1 Биографија ментора (до 500 речи):

Доц. др Жолт Папишта рођен је 7. 10. 1991. у Новом Саду. Академске 2010/2011. године уписује основне студије Немачког језика и књижевности на Филозофском факултету у Новом Саду, које академске 2014/2015. године завршава, а годину дана касније мастерира на истом смеру. Докторирао је 2022. године. Од 2015. године запослен је на Одсеку за германистику Филозофског факултета у Новом Саду; прво као сарадник у настави, затим као асистент, а од јуна 2023. у звању доцента. Области његових научних интересовања су когнитивна лингвистика, фразеологија, морфологија, синтакса, транслатологија и прагмалингвистика.

V.2 Референце ментора из научне области којој припада тема докторске дисертације:

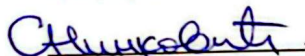
Р. бр.	аутори, наслов, часопис, волумен (година) број страница од-до, DOI или ISBN/ISSN	категирија
1.	Papišta, Ž. (2026). Conceptual Metaphor and the Temporality Therein. In: R. Brdar-Szabó & M. Brdar (eds), <i>Thinking and Speaking About Time: A Cognitive Linguistic Approach [Human Cognitive Processing 81]</i> . John Benjamins, pp. 150-175. DOI: https://doi.org/10.1075/hcp.81.05pap	M14
2.	Papišta, Ž. (2025). ANGER in Serbian: A Hundred Devils Under My Skin. In: Z. Kövecses, R. Benczes & V. Szelid (eds), <i>Metaphors of ANGER across Languages: Universality and Variation: Volume 2: From Japanese to Ukrainian</i> . De Gruyter Mouton, pp. 1061-1158. DOI: https://doi.org/10.1515/9783111559780-022	M14
3.	Ilić, K., Ž. Papišta & N. Vujčić (2025). Fragen über Fragen: Die deutsche Phrasemkonstruktion [N1 über N1] und ihre Entsprechungen im Serbischen. In: A. Braxatorisová (ed), <i>Synsemantika in Phrasemkonstruktionen im Deutschen und in anderen Sprachen. Jubiläumsfestschrift zu Ehren von Professor Peter Āurčo</i> . Berlin: Logos Verlag Berlin, pp. 183-211.	M14
4.	Kövecses, Z., V. Szelid, R. Brdar-Szabó, M. Brdar & Zs. Pápista (2024). A düh metaforikus felfogása a magyarban és a szláv nyelvekben. <i>Magyar Nyelvőr</i> 148 (4): 399-458. DOI: https://doi.org/10.38143/Nyr.2024.4.399 [ERIH PLUS]	M23
5.	Papišta, Ž. (2022). Conceptual Metaphor in Trading Card Games: The Case of Yu-Gi-Oh!. <i>Review of Cognitive Linguistics</i> 20 (2): 504-529. DOI: https://doi.org/10.1075/rci.00120.pap [Language & Linguistics (AHCi)]	M21
6.	Papišta, Ž. (2022). Metonymie in der Gedichtübersetzung. <i>Babel</i> 68 (2): 267-289. DOI: https://doi.org/10.1075/babel.00263.pap [Language & Linguistics (AHCi)]	M22
7.	Papišta, Ž. (2022). Two Ways to Blend: The Hidden Complexities of Simplex Networks. <i>Cognitive Semantics</i> 8 (1): 21-48. DOI:	M23

Образложење о подобности теме, кандидата и ментора (до 500 речи):

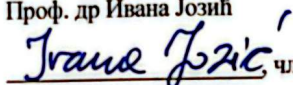
Кандидат мср Александар Николић испуњава све прописане услове и поседује адекватна научна знања за израду докторске дисертације. Предложена тема под насловом *Mehrdeutigkeit und semantische Beschreibung der Partikeln ja und auch: Eine deutsch-serbische kontrastive Analyse* јасно је дефинисана, методолошки утемељена и заснована на релевантној литератури. Комисија сматра да су кандидат, тема и ментор подобни, стога једногласно предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета у Новом Саду да се тема прихвати и да се кандидату одобри израда докторске дисертације под менторством доц. др Жолта Папишга.

Место и датум: Нови Сад, 26. 3. 2026.

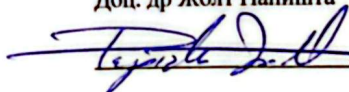
Проф. др Сања Нинковић

 председник

Проф. др Ивана Јозић

 члан

Доц. др Жолт Папишга

 члан (ментор)

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај и да исти потпише.